

“De geschiedenis wordt naar het heden toegetrokken. Men stelt zich niet meer open voor een verleden waarin men met enige moeite moet doordringen. Men stelt zich open voor ogenblikkelijke consumptie.”

end vindt of juist dat het werk je niets zegt. Daar tussenin ligt niets. Dat vind ik te mager.”

■ *Is de wereld van de beeldende kunst rigide?*
“Ik kon in ieder geval slecht met kunstenaars communiceren. Dat ligt ook aan mij. Een collega van mij kon ze wel goed begrijpen. Ik snapte niet goed waar ze mee bezig waren. Bij architecten had ik dat gevoel wel, met hen had ik een goed contact.”

■ *Hebben beeldende kunstenaars misschien de neiging weinig te reflecteren over hun bezigheden?*

“Toch wel. Het zijn net mensen. Maar de manier van theoretiseren over hun eigen vak was nogal hermetisch. Ik begreep niet wat men bedoelde. Ik ben wel nieuwsgierig van aard. Ik keek ook vaak in werkplaatsen naar de manier waarop kunstenaars bezig waren. Het probleem met kunst is dat je je vaak enorm moet verdiepen in een individu. Je moet als het ware in de huid van de kunstenaar kruipen. Wie zich een goede mening over het werk van *Richard Long* wil vormen moet zich grote inspanningen getroosten. Je moet je tot op zekere hoogte met hem identificeren. Die houding kan snel tot conformisme leiden. Ik houd daar niet zo van.

“In de kunstwereld is een sterke groepsvorming waarneembaar. Er is een behoefte aan consensus. Ik wil het woord ‘sektarisme’ niet gebruiken, maar af en toe leek het daar wel op. Ik ben nogal individualistisch in mijn meningen en vond daar zelden ruimte voor. *Abram de Swaan* heeft een leuk essay geschreven: ‘Kwaliteit is klasse’. Hij geeft aan dat kunst en esthetiek doeltreffende middelen zijn om een groep te definiëren; je kunt met behulp van normen inzake de goede smaak haarfijn aangeven wie wel en wie niet bij de groep horen. Daar heeft hij gelijk in, dat heb ik uit eigen ervaring gemerkt. Ik wil graag mijn onafhankelijkheid bewaren. Daarom werk ik ook liever op een universiteit. Daar heerst tenminste de academische vrijheid.”

■ *Is er in de academische wereld dan geen sprake van sektarisme?*

“Misschien wel. Er zijn mensen die zeggen dat daar het individualisme verdwenen is of onmogelijk gemaakt. Mijns inziens is dat niet waar.

Het kan nog steeds. Het individualisme wordt aan de universiteit nog altijd hogelijk gewaardeerd. Maar het is simpelweg ook zo dat het intellectuele klimaat van de beeldende kunst niet het mijne is en dat van de universiteit wel. Net zoals ik houd van de wereld van musici, hoewel ik verder met die wereld weinig uitstaande heb. Als ik nieuws lees over wetenschappelijke ontdekkingen, ben ik daarin ook meer geïnteresseerd dan in stukken over moderne kunst.”

■ *Leest u in de krant eerder de wetenschapsbijlage dan de kunstbijlage?*

“Ik geloof het wel. Tenzij de kunstbijlage artikelen heeft over kunstgeschiedenis als wetenschappelijke discipline; die lees ik wel. Ik ben niet zo gecharmeerd van de kunst- en architectuurkritiek. Het gaat om het vinden van bepaalde criteria aan de hand waarvan je kunst beoordeelt. Bij oude muziek ligt dat tamelijk helder. Er is een partituur die uitgevoerd wordt, je moet beginnen die te spelen en als je dat vlekkeloos gedaan hebt, kunnen we gaan praten over de vraag wanneer het kunst wordt. Dat geeft toch een bepaalde mate van objectiviteit. In de beeldende kunst en architectuur bestaat geen partituur. Persoonlijke noties spelen in de beoordeling een belangrijke rol. Daarmee hoeft een oordeel niet puur willekeurig zijn maar vaak is de geldigheid van de oordelen beperkt omdat de esthetische normen in een zeer klein groepje verankerd zijn.”

■ *Ligt dat bij de beoordeling van wetenschappelijke prestaties zoveel anders?*

“Misschien niet. Wat mij zelf betreft: ik kan de nuanceringen in de beoordeling binnen de wetenschappelijke wereld beter begrijpen dan die in de kunstwereld. Ik heb daar een betere antenne voor. Ik heb er in Otterloo wel hard voor gewerkt, maar je merkt dat je in het ene wel goed bent en in het andere niet.”

Als wetenschapper heeft Van der Woud vooral onderzoek gedaan naar het tijdvak van de tweede helft van de achttiende en de eerste helft van de negentiende eeuw. Ik vraag hem wat zo belangrijk is aan die periode. Het antwoord: “De negentiende eeuw is zo slecht beschreven in mijn vak. Ik wilde die periode in beeld brengen.”

■ *Er is toch wel iets meer aan de hand dan het wetenschappelijk invullen van een witte plek?*

“Dat is waar. De achttiende eeuw is een heel belangrijke periode. Lang is deze voorgesteld als een heel suffe eeuw, maar in werkelijkheid is het een buitengewoon interessante periode geweest. Op het terrein van de architectuurgeschiedenis hebben we alleen nog maar een begin gemaakt met het ontdekken van wat er allemaal aan de hand is geweest. Het boek over de Bataafse hut zie ik overigens als iets incidentieels in mijn werk. Aan die ideeëngeschiedenis heb ik weinig meer toe te voegen.”